

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΙΕΡ ΑΡΖΑΝΤΕ

ΤΟ ΠΑΡΑΛΗΡΗΜΑ ΤΟΥ ΤΟΤΟΥ

"Ο Τοτός δὲ γελάει πειά, δὲ μιλεῖ καὶ δὲν κάνει τήν πιραμι-
ζοῦ κίνησι. Είναι ἄρρωστος βαρεύα ὁ καῦμένος. Μένει ξαπλωμένος
στὸ κρεβάτι του καὶ τὸν ἔχον κουκούλωσει μὲ πολὺ λασπάσια
ὅς τὸ πηγόνυν. Τὸ κεφάλι του είνε πολὺ ζευτό ποι πολὺ βαρύν
καὶ μᾶς δίψα, τοῦ θεού μου, τὰ δίψα!

Κάθε ώρα δύο δίνονταν παῖς τρεῖς κουταλιές ὑπὸ ἓνα κατάπι-
κρι γιατορίο. Κάθε τόσο αἰσθάντας λίγο κρύο στὸ λαιμό. Τὸ κρύο
αὐτὸς σιγά-σιγά κατεβαίνει, οροπιέται παντοῦ, κάνεται ως τὰ κε-
δύνια του καὶ τὸν τινάξει τόσο πολύ, ποι τὰ δόντια του χτυποῦν·
καὶ σφίγγει δυνατά μὲ τὰ δόντα του κέρια τὰ σκεπτάσιατα.

Πρωὶ καὶ ἀπόγευμα ἔρχεται ὁ γιατρός.

Είνε ἔνας γρίως κύριος, μὲ γυαλιά, ἀπόρα γένεια καὶ μεγάλη
κοιλιά. Κυττάζει τὸν Τοτό μὲ ἀνάπορο πάσιστο ὑφος καὶ βήγει διστα-
κτικά. "Ἐπειτα γράφει μιὰ συνταγὴ καὶ φρύγει.

Καὶ διος ὁ Τοτός δὲν αἴθανται τὸν ἐναύτον τοῦ τόσο πάσχημα.
Μόνο ποὺ είνε λίγο ἀδύνατος, κομένος καὶ τὸ κεφάλι του τὸν φαι-
νεται μολύνει. Κι' αὐτὸς τὰ φίγη ποὺ είνε στὴν ἀρχὴ εὐχάριστα, στὸ
τέλος γίνονται πορφατικά.

— Πονεῖς, ἀγάπη μου; τοῦ λέει ἡ μαμά του.

Η καυμένη ἡ μαμά τὶ παραένει ὃς ποὺ ἔχει! Τὰ μάτια της
είνε καταπόκινα καὶ φάνεται πολὺ ταραγμένη. Γυρίζει ἐδῶ καὶ
ἐκεῖ μεσαὶ στὴν κάμαρη, πάνε στὸ παράθυρο, ἀναποδογύρει μπου-
ζαλία, σπάζει τοπήρια, καὶ φίγεται μάτιν στὸ ἀγόρακι της καὶ
τὸ ἄγκαλιάς τοῦ δυνατά ποὺ τοῦ κόβεται ἡ ἀναπνοή του τοῦ
καῦμένου.

— Ο Τοτός κυττάει τὴ μαμά του καὶ φάνεται θλιμένος.

— Μαμά, δεν είσαι πιεστή θυμωμένη γιατὶ ἀρρώστησα τὴ βραδιά
ποὺ ηστέσαι παλαιομένη στὸ χρόνο τῶν Γκατού;

Αὐτὸς γεννάριαν. "Η μαμά τὸ βράδυ ἐκείνο ἴταν προσκαλε-
σμένη σὲ μεγάλο χρόνο.

Είχε κάνει ἕν δράδιο κίτιον φρό-
νεια χωρὶς μηνίνια. Τῆς μαμᾶς ἦτε
αἴσθεια τὰ ὅμορφα φορέματα καὶ ἡ ἐ-
σπερίδες. Γ' αὐτὸς ἵξει κάπιοια στενο-
χώρια ποὺ ἀναγκάσηκε νὰ μείνῃ στὸ
στῆμα καὶ ὁ Τοτός την ἀκούει ποὺ εἶπε
μὲ στιγμὴν κρυφά.

— Ατενήη ποὺ είλε' ἀλήθευτα! Βρήκε
τὴ μέρα ν' ἀλιθεύεται τὸ διαβολόπαι-
δο! Θάλεγε κανεῖς ποὺ τοκωνει ἐπί-
τηδες!

— Μαμά, νὰ τὸ ξέρης. Δὲν τοκωνα
ἐπίτηδες ποὺ ἀρρώστησα ἐσβίνει τὴ
βραδιά. "Ἄχ, πόσο θάθεια νὰ πήγαι-
νει στὸ χρόνο καὶ νὰ διασκεδάσῃς μὲ
τὴ καρδιά σου!

— Η μαμά δαγκώνει τὸ μαντηλάνι
της, γυρίζει ἀλλοῦ τὸ πρόσωπό της,
κάνει πός τακτοποιεῖ ἀπάνω στὸ τά-
κι καὶ ξαναγυρίζει στὸ παιδί της. Μὲ
μάτια θολά, τοῦ λέει τότε:

— Μείνε ήταχος, μικρέ μου. Δὲ
φταῖς σὺ ἀν ἀρρώστησες. Μή μιλᾶς,
δύος, πολὺ, γιὰ νὰ γίνεται γρήγορα παλά!

— Ο Τοτός κάθεται κόνιχα. "Έχει γι-
γκώσει καὶ δλας. Δὲ φρίται τὴ νύχτα, δύος. Τὶ ὅμορφη ποὺ
είνε ἡ νύχτα καὶ τὸ γεμάτη ζωή! "Α' οἶτες τὶς σποτείνες γονινές
τῆς κάμαρης βγαίνουν καὶ ἀνασηκνούνται ψηλά μαρτανά σενεφα. "Ανάμστα τους είνε κάτι φούσκες, κόκκινες, πο ίστινες, γαλάζιες.
Μεγαλώνουν καὶ σπάνε. Τότε δὲλα γίνονται κατάμαυρα.

Σὲ λίγο ξαναρχίσουν τὰ ίδια. Τὰ σύννεφα στριφυρογύρουν γρή-
γορα, κανονικά, τόσο πολὺ γρήγορα, ποὺ τοκωνεῖται ζάλη τοῦ Το-
τοῦ. "Ἐπειτα ἔρχονται καὶ ἄλλα. Τὸ ταβάνι γυρίζει ἀπὸ σύννεφα βα-
σιεις ποὺ σφίγγουν τὸ κεφάλι του καὶ πάν τὸ σπάσουν. Θάθελε
ν' ἀνασηκώσει τὰ χεράκια του καὶ νὰ φωνάξῃ, νὰ τὰ διώξῃ. Τὰ
σύννεφα, δύος, γίνονται πειδὲ βαρεῖα ἀκόμα. "Ἄχ, τὸ πτωχό του
τὸ κεφαλάκι!

— Είναι σύννεφο σπάζει. Πλέφτει μιὰ βροχή, ψηλή στὴν ἀρχή, ποὺ
ποὺ πάει καὶ διν μόνιν καὶ γίνεται κρόνα σάν τὸ χιόνι. Στὴν ἀρχή
πέφτουν σταγόνες, σταγόνες, ἔπειτα ποτάμια νεός, σάν κατακλυ-
σμό. Πάν τὸν ἀρινούνται σ' αὐτὴ τὴ βροχή. Πρίν ἀπὸ λίγη ώρα
καὶ διεβαίνειν ψηλά, πολὺ ψηλά, σχεδὸν ὡς τὰ ἀστρα-

— Εύτυχως αὐτὸς δὲν διαρκεῖ πολύ. Μέσ' ἀπὸ τὸ σύννεφο βγαί-
νουν τώρα μπαλόνια κόκκινα, σάν καὶ αὐτά ποὺ πουλοῦν τὸ
καλοκαιρί στὴν ἀροθαλασσά. "Ο Τοτός κρεμάται ἀπὸ ἓν μπα-
λόνι καὶ διεβαίνειν ψηλά, πολὺ ψηλά, σχεδὸν ὡς τὰ ἀστρα-

— Α, τὶ μωαία ποὺ είλε! Τὸ ἀστέρια κροβύνεται στὴν
Θάνε χρόνος, φαίνεται, στ' ἀστέρια ἀπόψη. Θάνε μεγάλο πανηγύρι
στὸ σαλόνι τὴ οδρανοῦ. Τὶ τέχη! "Ο Τοτός ἔφτασε στὴν κατάλ-
λη στιγμή.

Δίνει τὸ χέρι του σ' ἔνα μικρό ἀστεράκι. "Ηθελε νὰ χρέψη, καὶ
αὐτὸς μὰ δὲν τολμᾷ. Είναι τόσο πολλά, τόσο λαμπερά καὶ χορεύουν

τόσο ὕπορφα τ' ἀστέρια!... Τοῦ φωνάζουν, διμως: πειδὲ ψηλά, Τοτό,
πειδὲ ψηλά ἀκόμα!

— Ο Τοτός κατάλαβε. Χτυπᾷ τὸ πόδι δονατά καὶ δριψά πειδὲ
πάνω στὸν οὐρανό, πειδὲ ψηλά απ' τ' ἀστρα...

Τὶ μωαία ποὺ είνε τώρα, τὶ καλά! Νά, ἐξει ἔπρεπτε νὰ μένη
πάντα! Ό ωνδρανὸς δὲν είνε πειδὲ γαλάζιος, οὔτε γκρίζος, οὔτε
μανδρος. "Αστρα δὲν ὑπάρχουν πειδά. Παντοῦ, ἀπ' ὅλες τὶς γενιές,
ζάτω, ἐπάνω, δεξιά, ἀριστερά, είνε διὰ ρόδινα, ρόδινα σάν τὰ πειδὲ
λεπτά ρόδινα ποὺ ἔχονται τὴν δινοῖς. "Ενε πρώμα ρόδινο γεμίζει
τὴν ἀπόσφιξην. "Ολα είνε δούλια. Μάλιστα πού είνε δριψά
καὶ αὐτὴν κινούνται ἀστριστά πού δούλια στὴν οὐρανό.

— Ο Τοτός τρέχει μαζί τους. "Αρχίζουν τώρα σπουδαίες παρε-
λάσεις. Δὲν είνε πειδὲ οὐδέποτε, ἔχουν, διμως, μιὰ ἀπεριγραφτό κάρι.
Είνε ἀναρίθμητα σχημάτα, ζάποι, ἀνάλαφρα, δινάρια, πού προχω-
ρουν χειροποιεῖται καὶ ἀπὸ τὸ κείλη τους μηνίνες ἔνας ψιθυρός τρα-
γουδούνται. Τὰ σχημάτα αὐτά ἔχουν ἔναν χρυσὸ κύκλο στὰ κεφαλιά
καὶ στοὺς ὄμοις τους, αὐτά πλάνωνται μεγάλα φτερά παῖδαστα σάν
κίνησιν καὶ πειδὲ ἀπὸ τὸ πέρα τοῦ φτερού.

— Η ἀγγελικές ἔσεινες ουνδείτες προχωροῦν κυματιστά, μὲ χα-
διάριες καὶ νητείς... Ο Τοτός ἀπλωνεὶ ικετευτικά τὴν κείμενη του
πρὸς τοὺς ἄγγελούς. Λύτοι τὸν δέχονται, τὸν τριγυνίζουν μὲ τὰ
φτερά τους, τὸν παρασύρουν στὸ πέταγμά τους. Αἰσθανται τὴν
γλυκιάν ξεστασιαὶ τοῦ στήματος τους. Αἰσθανται τὸ ἐλαφρὸ οἰγός
τῶν φτιλῶν τους. Αἰσθανται τὴ μεθυστικὴ γοηγοσέδα τοῦ φτε-
ρού τους δρόμου.

— Τὸν παρασύρουν γοήγορα μὲ ἀπαλά, πολὺ ἀπαλά καὶ πολὺ γρή-
γορα, ψηλά, πειδὲ ψηλά πάντα. Τώρα δὲλα είνε δαπάρα. "Ολα, δὲλα,
δὲλα. "Εχουν ἔνα αστρο πρώμα χρῶμα, διμως, υπέροχο, γλυκό, πού θάθελε
κανεῖς να γειρῇ ἐκεὶ καὶ νὰ κλείσῃ τὰ μάτια του.

— Πειδὲ ψηλά ἀκόμα είνε κάτι τι σπου-
δαῖον, καὶ λαμπερό πολὺ, μὲ ἔκτατο
τοῦ ποὺ κανεῖς δεν τὸ ξεσαὶ. Κι' αὐτὸς
τὸ κάπι μεγαλώνει, σπινύηροβολεῖ, τρα-
βᾶ ἀφάνταστα... "Α, τὶ μωαία πού είνε!
Οι ἀγγέλοι στρώχυνον τὸν Τοτό μικρο-
στά καὶ λένε:

— Είνε δὲ πειδὲ πειριμένει!

— Α, τὶ μωαία πού είλε! Ο Τοτός παί-
ζει τὰ χράκια του καὶ βλέπει πώς πε-
ταί μονάχος τώρα, καὶ ἔκανε καὶ αὐτὸς
φτερά ἀγγέλου!

— Ω, ω! Τὶ είνε πάλι τοῦτο: "Ενας
μεγάλος, ένας δινατός σειμός. "Ολα σκο-
τιζούνται τριγύρω του. Κι' δὲλα τὰ βίέπει
μπλε καὶ κοκκινα. "Αχ, τὶ ζέστη καὶ τὶ
κερό ποὺ κάνει!... Μαμά, βοήθεια, βοή-
θεια!

— Ο Τοτός ἀνακάθισε στὸ κρεβατάκι
του, δὲ λαμπός του πνίγεται, τὸ κοινάρι
τον είνε μούσκεμα ἀπὸ τὸ ίδρωμα. "Η
μαμά του στέκεται κοντά καὶ τοῦ κρατεῖ
τὸ κέρι... φαίνεται σάν τὴν τρελλή... "Ο Τοτός ξαναπέφτει στὸ κρε-
βατί. Τὸ κεφάλι του γυρίζει, τοῦ φαίνεται πώς είνε τσακισμένος.

— Α, τὶ ψηλόφα ποὺ ητανε πωτήρεα!... Λίγες στιγμὲς ἀκόμα καὶ
ὁ Τοτός θά βρισκό ταν στὸν Παράδεισο, καὶ δεν στὸν καλό θεό!

— Μαμά!

— Η μαμά τρέχει κοντά του. Κυττάει ἀχόρταγια τὸ μικρό προ-
σωπάλι μὲ τὰ βαθύκλωμένα καὶ ἀναμπένα απ' τὸν πινετό μάγοντα.

— Τι θέλεις, ἀγάπη μου;

— Μαμά, μην ἔχεις καμιά παραγγελία γιὰ τὸν καλὸ δεὸ καὶ
γιὰ τὸ θεό Σεράρδο;

— Η μαμά δεν ἀπαντάει. Κυττάει μονάχα τὸν Τοτό καὶ μὲ μισο-
σιμένα απ' τὸν πόνο μάτια.

— "Αν ἔχεις, μαμά νὰ μοῦ τὶς δώσεις τώρα. Μοῦ φαίνεται πώς
θὰ φύγω σὲ λιγάκι. "Υοτερά θάναι αργύρι πολύ!

— Η μαμά δεν ἀπαντάει πάλι. Πιάνει μόνο τὸ ἀδύνατο χεράκι
του. Ο Τοτός λέεινται τὰ μάτια. "Εξεκίνησε μᾶλλη μιὰ φορά γιὰ τὴ
μαρκυρίν του χώρα. Καὶ δῆλη τὴν νύχτα ως τὴν αὐγή, η μαμά του
μὲ μαυρισμένη τὴν καρδιά μᾶλλη μιὰ για πάντα...

Πιερ Αρζαντέ

